

**Stanowisko Rady Zachodniopomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w
Szczecinie**

z dnia 16 grudnia 2013 r.

w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki do rozporządzeń (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia (WE) nr 2074/2005 – (Druk Nr SANCO/10667/2012 , D023049/06 oraz druk Nr SANCO/12325/2013 Rev.1 , D029861/03) oraz skutków dla bezpieczeństwa zdrowia publicznego oraz zawodu lekarza weterynarii.

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 3 i 5 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 roku o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (t.j. Dz. U . z 2009 r. Nr 93 poz. 767), posiadając umocowanie prawne do reprezentowania i ochrony zawodu lekarza weterynarii oraz zajmowania stanowiska w sprawach polityki państwa w zakresie weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego jak również, do opiniowania projektów ustaw i innych aktów prawnych dotyczących ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, ochrony środowiska i wykonywania zawodu lekarza weterynarii bądź występowania o ich wydanie; po wnikliwej analizie Projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 853/2004 , (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenia (WE) Nr 2073/2004 (Druk Nr SANCO/10667/2012 , D023049/06 oraz druk Nr SANCO/12325/2013 Rev.1 , D029861/03)

Rada Zachodniopomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Szczecinie wyraża następujące stanowisko:

1. Rada Zachodniopomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Szczecinie odnosi się z pełnym zrozumieniem oraz poparciem do argumentów i konkluzji zawartych w **Rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki do rozporządzeń (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia (WE) nr 2074/2005 (D023049/06 – 2013/2720(RPS)), która wnioskowała o odrzucenie projektu zmiany rozporządzeń:**

- A. mając na uwadze, że w rozporządzeniu (WE) nr 854/2004, w szczególności w jego art. 4 i 5, określono ogólne zasady kontroli urzędowych, wprowadzono wymóg uwzględnienia w kontrolach urzędowych weryfikacji stałej zgodności z przepisami Unii dotyczącymi np. higieny, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz dobrostanu zwierząt, a także wyjaśniono, że urzędowy lekarz weterynarii jest odpowiedzialny za ocenę, czy mięso nadaje się do spożycia przez ludzi, oraz za opatrzenie go znakiem jakości zdrowotnej;
- B. mając ponadto na uwadze, że w motywie 6 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 przewidziano, iż rodzaj i nasilenie urzędowych kontroli powinny zależeć od oceny zagrożenia dla zdrowia publicznego, od oceny zdrowia i dobrostanu zwierząt, a w stosownych przypadkach od rodzaju i wydajności stosowanej technologii oraz od danego podmiotu działającego na rynku spożywczym;
- C. mając na uwadze, że w rozdziale I sekcji I załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 stwierdzono, iż „urzędowy lekarz weterynarii ma weryfikować stałe przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym ich własnych procedur” oraz sprawdzać, czy „procedury stosowane przez dane podmioty gwarantują”, że mięso „nie zawiera patofizjologicznych anomalii lub zmian”; mając na uwadze, że w załączniku I sekcja I rozdział II część D pkt 2 podano, iż „należy przeprowadzić dodatkowe badania, takie jak badanie dotykowe i nacięcia [...], ilekroć zostaną uznane za konieczne”;
- D. mając na uwadze, że art. 17 ust. 2 rozporządzenia ustanawiającego ogólne zasady prawa żywnościowego stanowi: „Państwa członkowskie wprowadzają w

życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji”;

E. mając na uwadze, że w art. 2 pkt 3 ust. 2 projektu rozporządzenia (zmiany do załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004, sekcja IV rozdział IV część B pkt 1 i 2) Komisja proponuje wyłącznie, by zezwolić na stosowanie procedur polegających na wykonaniu nacięć i badania dotykowego, gdy „dane epidemiologiczne lub inne dane pochodzące z gospodarstwa pochodzenia zwierząt, informacje dotyczące łańcucha żywnościowego lub wyniki badania przedubojowego lub poubojowe wykrycie wzrokowe istotnych anomalii wskazują na istnienie możliwych zagrożeń dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub dobrostanu zwierząt”;

F. mając na uwadze, że wysoka przepustowość dużych ubojni wynosi ponad 500 świń na godzinę, w związku z czym proponowanie zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 854/2004 mogą doprowadzić do sytuacji, w której:

- potencjalne zagrożenia dla zdrowia ludzkiego mogą nie zostać wykryte, a mięso niezdatne do spożycia przez ludzi może zostać wprowadzone do łańcucha żywnościowego¹,
- takie anomalie, jak ropnie czy guzy, mogą nie zostać wykryte, a chociaż anomalie takie nie stanowią zagrożenia z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności, to jednak mogą one nie odpowiadać oczekiwaniom konsumentów co do jakości żywności,
- naruszenia przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt mogą nie zostać wykryte, jeżeli narządy nie będą właściwie badane²;
- może spaść prawdopodobieństwo wykrycia epizootii³;

G. mając na uwadze, że w art. 2 pkt 4 projektu rozporządzenia (zmiany do załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004, sekcja IV rozdział IX) Komisja proponuje ponadto nakazać właściwym organom, by sprawdzały, czy podmioty działające na rynku spożywczym właściwie wdrażają kryterium higieny procesu

¹ Np. gruźlica, różyczka.

² Np. zajęte płuca.

³ Zob. również sprawozdanie EFSA, s. 15 i 16.

w odniesieniu do salmonelli w tuszach wieprzowych, przy czym sprawdzenie to może przybierać formę urzędowego pobierania próbek albo gromadzenia informacji o łącznej liczbie próbek oraz o liczbie próbek o dodatnim wyniku badania w kierunku salmonelli;

- H. mając na uwadze, że dodanie salmonelli do wykazu szczególnych zagrożeń może być tylko pierwszym krokiem, jednak pozostawienie właściwym organom swobody zdecydowania, że będą gromadzić informacje zamiast urzędowo pobierać próbki, może doprowadzić w praktyce do braku faktycznej kontroli funkcjonowania podmiotów działających na rynku spożywczym;
- I. mając na uwadze, że lekarze weterynarii z różnych państw członkowskich obawiają się, iż jeśli projekt rozporządzenia zostanie przyjęty, to nie będą w stanie rzetelnie wykonywać swoich zadań;
- J. mając na uwadze, że dane statystyczne wykazują, iż już w dotychczasowych systemach kontroli znaczną liczbę zwierząt oraz części ciała zwierząt i narządów zwierzęcych uznaje się za nienadające się do spożycia przez ludzi⁴;
- K. mając na uwadze, że w razie przyjęcia projektu rozporządzenia można się spodziewać wzrostu liczby niekontrolowanych i niesprawdzanych elementów;
- L. mając na uwadze, że w ww. opinii z dnia 3 października 2011 r. EFSA wskazuje, iż „całościowy system zapewniania bezpieczeństwa żywności w odniesieniu do tusz wieprzowych, obejmujący szereg środków zapobiegawczych i kontroli wykonywanych zarówno w gospodarstwach, jak i w ubojniach w sposób zintegrowany, to jedyny sposób na zapewnienie skutecznej kontroli głównych zagrożeń (*Salmonella spp.*, *Yersinia enterocolitica*, *Toxoplasma gondii* i *Trichinella spp.*) w obszarze kontroli mięsa⁵;
- M. mając na uwadze, że EFSA zauważa również, że „od dziesięcioleci nie zaszły istotne zmiany w ogólnej koncepcji i kolejności wykonywania poszczególnych czynności w wysokoprzepustowych przemysłowych ubojniach świń (z wyjątkiem stosowanych urządzeń)”, „obecna koncepcja i kolejność wykonywania czynności jest podyktowana przede wszystkim chęcią ciągłego zwiększania tempa produkcji i przepustowości oraz obniżania kosztów, jednak jak dotąd ich konkretne

⁴ Zob. np. Statistisches Bundesamt, Fachserie 3, Reihe 4.3, Schlacht tier- und Fleischuntersuchung 2012.

⁵ Dziennik EFSA 2011; 9(10):2351, s. 17.

konsekwencje mikrobiologiczne wydają się być 'drugorzędnym' kryterium"⁶, „z punktu widzenia badania przedubojnego wysoka liczba świń przywożonych do uboju nie pozwala na należyte badanie kliniczne poszczególnych zwierząt”, a „gromadzone obecnie informacje dotyczące łańcucha żywnościowego nie obejmują wszystkich wskaźników pozwalających klasyfikować świnię pod kątem zagrożeń dla zdrowia publicznego”⁷;

- N. mając na uwadze, że w odniesieniu do dobrostanu zwierząt EFSA stwierdza, iż „informacje dotyczące nadzoru nad zdrowiem i dobrostanem świń są obecnie wykorzystywane w stopniu dalece niewystarczającym”, „skuteczność badania dobrostanu do celów wykrywania zagrożeń będzie generalnie wyższa w przypadku nadzoru w ubojniach w porównaniu z systemem zgłaszania takich przypadków przez rolników”, „korzystanie w ubojniach ze wskaźników dobrostanu to cenna metoda monitorowania dobrostanu zwierząt w gospodarstwach oraz w czasie transportu i czynności przedubojnych” oraz że „w razie przejścia z obecnego systemu na proponowany system kontroli mięsa wieprzowego (obejmujący wyłącznie oględziny) dojdzie do pewnego spadku wykrywalności”;
- O. mając na uwadze, że ogólnie rzecz biorąc, w opinii EFSA sugeruje się konieczność wprowadzenia szeregu środków;
- P. mając w związku z tym na uwadze, że zwykle zawężenie zadań urzędowych lekarzy weterynarii nie jest działaniem odpowiednim;
- Q. mając na uwadze w szczególności, że dla spełnienia wymogów rozporządzenia (WE) nr 854/2004 oraz właściwego monitorowania i kontrolowania podmiotów działających na rynku spożywczym zasadnicze znaczenie ma rutynowe stosowanie nacięć i badań dotykowych narządów przez urzędowych lekarzy weterynarii, a także należyte pobieranie próbek;
- R. mając na uwadze, że celem projektu rozporządzenia jest zmiana załączników do rozporządzenia (WE) nr 854/2004, mimo że Komisja przyjęła w dniu 6 maja 2013 r. ww. całościowy wniosek w sprawie kontroli urzędowych, obejmujący m.in. uchylenie rozporządzenia (WE) nr 854/2004;

⁶ Dziennik EFSA 2011; 9(10):2351, s. 50.

⁷ Dziennik EFSA 2011; 9(10):2351, s. 14.

S. mając na uwadze, że właściwsze byłoby rozpatrzenie środków proponowanych w projekcie rozporządzenia w zwykłej procedurze ustawodawczej, co dałoby współprawodawcom możliwość odpowiedniego przeanalizowania ich w świetle innych środków zawartych we wniosku;

I w następstwie podniesionych powyżej argumentów Komisja (ENVI):

- **sprzeciwiła się 2 października 2013 r. przyjęciu projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki do rozporządzeń (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, (WE) 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i (WE) nr 2074/2005;**
- **uważa, że projekt rozporządzenia Komisji nie jest zgodny z celem i treścią aktu podstawowego;**
- **jest zdania, że środki zaproponowane w projekcie rozporządzenia Komisji należy w pierwszej kolejności rozpatrzyć w kontekście ww. wniosku Komisji z dnia 6 maja 2013 r. w sprawie kontroli urzędowych, zanim zostaną podjęte szczególne środki dotyczące ograniczenia zadań kontrolnych wykonywanych przez urzędowych lekarzy weterynarii;**
- **zobowiązała swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.**

2. Wobec podjętego przez Zarząd FVE w sposób sprzeczny dla idei bezpieczeństwa zdrowia publicznego oraz wbrew interesom środowiska lekarzy weterynarii krajów zrzeszonych **Stanowiska z dnia 2 października 2013 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego załączniki do rozporządzeń (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia (WE) nr 2074/2005,** popierającego projekt zmian w rozporządzeniach , o których mowa powyżej oraz wobec faktu, iż w powyższym sporze Zarząd FVE poparł Komisję Europejską przeciwko rezolucji Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa żywności (ENVI), podkreślając , iż FCI jest fundamentem nowoczesnej urzędowej kontroli żywności pochodzenia zwierzęcego, Rada Zachodniopomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Szczecinie wzywa w trybie pilnym Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną do rozważenia możliwości co najmniej zawieszenia swojego udziału w pracach struktur FVE oraz zawieszenia płatności składek na rzecz FVE oraz związanych z nią Sekcji, wzorując się na działaniach Włoskiej Krajowej

Federacji Izb Weterynaryjnych (FNOVI) , do czasu podjęcia przez Zarząd FVE realnych działań na rzecz obrony idei bezpieczeństwa zdrowia publicznego oraz realnego reprezentowania i obrony interesów lekarzy weterynarii .

Rada Zachodniopomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej:

1. Marek Kubica

2. Henryk Boroń

3. Zdzisław Czerwiński

4. Janusz Dołowy

5. Przemysław Jurczyk

6. Witold Mazur

7. Bogdan Otłowski

8. Stanisław Paławski

9. Tadeusz Perskiewicz

10. Piotr Piwowarczyk

11. Maciej Prost